



MASAL AĞACI

1

Yaz tatilinde en sevdiğim dinlenme yöntemi, deniz kıyısında yürümek ve düşünmek. Özellikle تنها kıyılarda bu yürüyüşün tadına doyumuyor. تنها kıyı bulmak da günümüzde iyice zorlaştı. Bozcaada'nın batı yakasında henüz yoğun kalabalıklar tarafından sarılmamış çok güzel bir koy var. İlçe merkezine uzak olması ve yolun bozukluğu yüzünden oraya pek fazla gezgin gelmiyor. Koyu çevreleyen üzüm bağları ve deniz arasında geniş bir kumsal uzanıyor. Bu kumsal deniz dibinde de sürüyor. İncecik kumlar güneş altında altın tozu gibi parlayıp gözleri kamaştırıyor. Öylesine kızgın ki bu altın kumlar! Öğle sıcaklığında yalın ayak yürümek olanaksız. Böyle bir deneyime kalkışan kişi, kızgın kumlarda dans eden insanları andırıyor. Ben yürüyüşleri denizin kıyısında dalgalarla konuşarak yapıyorum. Tüm bedenim tepeden tırnağa güneşe bulanırken ayaklarım suda oluyor.

Bu metindeki söz sanatlarını ve bu sanatların kullanıldığı cümleleri yazınız. (15p)

2

Cep telefonları şimdi de kansızlığa el atıyor. Araştırmacılar günümüzde hemen hemen her cep telefonunda yer alan gelişmiş kameraları ve LED flaşları bu kez fotoğraf çekmek için değil farklı bir amaç için kullanmaya hazırlanıyor: Anemiye yani kansızlığı teşhis etmek. Prensiş şu: Kanda oksijen kırmızı kan hücreleriyle taşınır ve bu hücreler kan hacminin yaklaşık yarısını oluşturur. Bu hücreler aynı zamanda kana kırmızı rengini verir. Eğer kandaki kırmızı kan hücrelerinin miktarı azalırsa dokulara yeterince oksijen taşınamaz ve anemi dediğimiz hastalık ortaya çıkar. Bu durum kanın kırmızı renginde değişime de neden olur. İşte ABD'deki Washington Üniversitesi araştırmacıları, parmağınızı cep telefonunuzun flaşıyla aydınlatarak ve flaştan yansıyan ışığın farklı dalga boylarında nasıl değiştiğini bir uygulama yardımıyla analiz ederek kansızlığın hangi boyutta olduğunu tespit etmeyi hedefliyor. Hema-App adı verilen uygulamayı kullanmak için kolunuzdan veya parmağınızdan kan almaya gerek yok. Uygulama şimdilik deneme aşamasında olsa da araştırmacılar yöntemlerinin, geçerliliği kanıtlanmış diğer yöntemlere yakın sonuç verdiğini ifade ediyor. Eğer bu uygulama hayata geçerse özellikle gelişmekte olan ülkeler için aneminin teşhisinde önemli bir adım atılmış olacak.

Bu metne göre telefonla anemi teşhisi nasıl yapılacaktır? (10p)

3 I. Dünya, olduğu günden bu yana defalarca dönüşüm geçirmiştir. Bazen her tarafını sular kaplamış, bazen tüm yüzeyi lavlarla örtülmüş, bazen de buzullarla kaplanmıştır. Tüm bu değişim ve dönüşümlerin sonucunda bugünkü hâline kavuşmuştur.

II. Camın ana maddesi kumdur. Kumun cam olabilmesi için çok çetin evreler geçirmesi gerekir. Kuma çeşitli mineraller ve soda eklenerek bir harman oluşturulur ve bu harman yaklaşık 1500 derecede eritilir. Daha sonra alacağı şekle göre ya makinelerde ezilir ya kesilir ya da şişirilir. İşte kum ancak bunca yanma, ezilme ve kesilme işlemlerinden sonra kullanabileceğimiz, güzel bir eşyaya dönüşebilir.

Bu metinlerden çıkarılabilecek ortak yargı nedir? (15P)

4 Aşağıdaki cümlelerdeki anlam ilişkilerini karşılarına yazınız. (neden sonuç, amaç sonuç, koşul sonuç) (20P)

CÜMLELER

- Omurgasındaki eğriliği düzeltmek için her gün egzersiz yapıyor :
- Bu yılki olimpiyatlarda da madalya alırsa kendi alanında yeni bir rekora imza atacak:
- Daha çok insan tanımak için daha çok kitap okumaya karar verdi:
- İstanbul'da yoğun kar yağışı dolayısıyla okullar tatil edildi:
- Yarışmada dereceye girdikleri için ödül aldılar:
- Bu yıl Kurban Bayramı'nı geçirmeye memlekete gideceğiz:
- İnsanları kırmamak için herkese nazik davranıyor:
- Kış geldi mi kestane çıktı demektir:
- Beyaz bayrakları pes ettiklerinden salladılar:
- Ona sevgisini göstermek uğrunaydı tüm çabası:

5 Aşağıdaki metinlerin türlerini altlarına yazınız. (20p)

Yalnız yaşamının bir tek amacı vardır sanıyorum; o da daha başıboş, daha rahat yaşamak. Fakat her zaman, buna hangi yoldan varacağımızı pek bilmiyoruz. Çok kez insan dünya işlerini bıraktığını sanır. Oysaki bu işlerin yolunu değiştirmekten başka bir şey yapmamıştır. Bir aileyi yönetmek bir devleti yönetmekten hiç de kolay değildir. Ruh nerde bunalırsa bunalsın, hep aynı ruhtur; ev işlerinin az önemli olmaları, daha az yorucu olmalarını gerektirmez. Bundan başka, saraydan ve pazardan el çekmekle hayatımızın baş kaygılarından kurtulmuş olmuyoruz.

Metnin türü:

Görsel algı ile dil arasındaki ilişkileri gösteren ilk deneyler 1990'larda yapılmıştı. Rochester Üniversitesinde çalışan bir grup araştırmacı, deneklere gösterdikleri farklı görüntülerdeki çeşitli nesnelerin isimlerini söyleyip gözlerinin hareketlerini teknolojik cihazlarla takip etmişlerdi. Bir insanın gözlerini belirli bir nesneye odaklaması yaklaşık 200 milisaniye sürer. Ancak deneyler sırasında insanların isimlerini duydukları nesnelere odaklanmasıysa, telaffuz tamamlandıktan sonra, ortalama olarak 145 milisaniye sürüyordu. Bu durum insanların kelimenin tamamını değil henüz ilk hecelerini duyduktan hemen sonra gözlerini odaklamaya başladığını gösteriyordu. Yine bu çıkarımı destekleyen başka bir gözlem, görüntülerde ismi telaffuz edilen nesneninkine benzeyen başka nesneler olduğunda ortalama odaklanma süresinin uzamasıydı.

Metnin türü:

6 Kitap okumanın bize kazandırdıkları hakkında bilgilendirici bir metin yazınız. Yazınızda yazım kuralları ve noktalama işaretlerine dikkat ediniz. Yazınızı zenginleştirmek için atasözleri, deyimler ve özdeyişler kullanınız. Metninizi içeriğine uygun başlık belirleyiniz. (20p)